

Zadeva C-242/03

Ministre des Finances

proti

Jeanu-Claudu Weidertu in Élisabeth Paulus

(Predlog za sprejem predhodne odločbe, ki ga je vložilo Cour administrative (Luxembourg))

„Prosti pretok kapitala – Davek na dohodek – Posebna olajšava za zneske, namenjene pridobitvi delnic ali poslovnih deležev – Omejitev ugodnosti za pridobitev delnic ali poslovnih deležev družb s sedežem v zadevni državi članici“

Povzetek sodbe

Prosti pretok kapitala – Omejitve – Znižanje obdavčljivega dohodka fizičnih oseb ob pridobitvi delnic – Omejitev na delnice družb s sedežem v zadevni državi članici – Nedopustnost – Upravičenost – Neobstoj

(člen 56(1) ES in 58(1)(a) ES)

Člena 56(1) ES in 58(1)(a) ES sta v nasprotju z zakonsko določbo države članice, ki izključuje pravico do znižanega obdavčljivega dohodka fizičnih oseb ob pridobitvi delnic ali poslovnih deležev, vplačanih z denarnimi vložki, kapitalskih družb s sedežem v drugih državah članicah.

Taka zakonodaja pomeni omejitev prostega pretoka kapitala, saj ima za posledico odvratanje državljanov zadevne države članice od investiranja njihovega kapitala v družbe s sedežem v drugi državi članici; določba ima omejevalni učinek tudi glede družb s sedežem v drugih državah članicah, ker pomeni oviro za zbiranje kapitala v zadevni državi članici.

Ker ni neposredne zveze med zadevno davčno ugodnostjo in kompenzacijsko davčno dajatvijo, kot je obdavčenje dividend, ki jih pozneje izplačajo družbe, v katere je vložena investicija, se ni mogoče sklicevati na nujnost zagotavljanja skladnosti davčnega sistema, da bi upravičili tako omejitev.

(Glej točke od 13 do 15, od 20 do 23, 28 in izrek.)

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 15. julija 2004(*)

„Prosti pretok kapitala – Davek na dohodek – Posebna olajšava za zneske, namenjene pridobitvi delnic ali poslovnih deležev – Omejitev ugodnosti za pridobitev delnic ali poslovnih deležev družb

s sedežem v zadevni državi "lanici"

V zadevi C-242/03,

zaradi predloga Cour Administrative (Luksemburg), naslovljenega na Sodišče, naj na podlagi člena 234 ES v postopku

Ministre des Finances

proti

Jeanu-Claudu Weidertu,

Élisabeth Paulus,

sprejme predhodno odločbo o razlagi členov 56(1) ES in 58(1)(a) ES,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann (poročevalec), predsednik senata, A. Rosas, sodnik, in R. Silva de Lapuerta, sodnica,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: R. Grass,

ob upoštevanju pisnih stališ?, ki so jih predložili:

- za g. Weiderta in go. Paulus P. Kinsch, avocat,
- za luksemburško vlado S. Schreiner, zastopnik,
- za Komisijo Evropskih skupnosti R. Lyal in C. Giolito, zastopnika,

na podlagi poročila sodnika poročevalca,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 12. februarja 2004

izreka naslednjo

Sodbo

1 S sodbo z dne 3. junija 2003, ki je prispela na Sodišče 6. junija 2003, je Cour administrative na podlagi člena 234 ES v predhodno odločanje predložilo vprašanje o razlagi členov 56(1) ES in 58(1)(a) ES.

2 To vprašanje se je zastavilo v okviru postopka med Ministre des Finances ter g. Weidertom in go. Paulus (v nadaljevanju: zakonca Weidert-Paulus), ker je bila zadnjima zavrnjena odobritev davčne olajšave za pridobitev delnic družbe s sedežem v Belgiji.

Pravni okvir

3 V luksemburškem pravu člen III zakona z dne 22. decembra 1993 o spodbujanju naložb v interesu gospodarskega razvoja (*Mémorial A 1993*, str. 2020), ki je v zakon z dne 4. decembra 1967 o davku na dohodek (*Mémorial A 1967*, str. 1228, v nadaljevanju: LIR) vstavil člen 129c, določa:

„Odstavek 1. V okoliščinah in omejitvah, ki so določene v nadaljevanju, so davčni zavezanci rezidenti, ki so fizične osebe in pridobijo delnice ali poslovne deleže, ki so denarni vložki v kapitalskih družbah rezidentkah, ki so polne davčne zavezanke in so opredeljene v pododstavku 1 odstavka 2 spodaj, upravičeni do davčnih ugodnosti, določenih v odstavku 4 spodaj.

[...]

Odstavek 4. (1) Davčni zavezanci, navedeni v odstavkih 1 in 3 zgoraj, na zahtevo pridobijo olajšavo obdavčljivega dohodka v obliki olajšave za naložbe v premijne, ki se, ne glede na določbe člena 153, uveljavlja v osnovi pri odmeri davka.

(2) Olajšava se prizna do največ 60.000 LUF na leto za vse letne pridobitve vrednostnih papirjev in deležev, ki jih ima davčni zavezanec ob koncu davčnega leta. Ta meja se podvoji v primeru skupne odmere davka v smislu člena 3.

Odstavek 5. Za pridobitev davčnih ugodnosti, določenih v odstavku 4, morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

a) da je do pridobitve vrednostnih papirjev, v smislu pododstavka 2 odstavka 2 zgoraj, prišlo pri ustanovitvi ali pri povečanju kapitala z novimi vložki v kapitalski družbi rezidentki, ki je polna davčna zavezanica in je definirana v pododstavku 1 odstavka 2 zgoraj;

[...]“

4 Sporazum o izogibanju dvojnega obdavčevanja, sklenjen med Kraljevino Belgijo in Velikim vojvodstvom Luksemburg in podpisan v Luksemburgu 17. septembra 1970 (*Mémorial A 1971*, str. 1763, v nadaljevanju: Sporazum proti dvojnemu obdavčevanju), določa:

„Člen 10 Dividende:

1. Dividende, ki jih je družba rezidentka države pogodbenice dodelila rezidentu druge države pogodbenice, se obdavčijo v tej zadnji državi.

2. Vendar se te dividende lahko obdavčijo v državi pogodbenici, kjer ima družba, ki dodeli dividende, sedež, po pravnih predpisih te države, vendar tako določen davek ne sme preseči:

[...]

b) 15 odstotkov bruto zneska dividend v vseh drugih primerih.“

Spor o glavni stvari in predhodno vprašanje

5 V skupni davčni napovedi za leto 2000 sta zakonca Weidert-Paulus zahtevala olajšavo obdavčljivega dohodka, predvideno v členu 129c LIR, v višini 120.000 LUF za vpis dvesto novih delnic belgijske kapitalske družbe Interbrew SA. Vpisan znesek je bil 267.743 LUF.

6 Pristojni davčni urad ni ugodil tej zahtevi zato, ker kapitalska naložba v družbo, ki nima sedeža v Luksemburgu, ni upravičena do zadevne olajšave.

7 Zakonca Weidert-Paulus sta vložila ugovor zoper odlobo, s katero je bila zavrnjena njuna zahteva, in ker ni bilo ugodnega odgovora, sta vložila pravno sredstvo pri Tribunalu administratif (Luksemburg).

8 S sodbo z dne 16. decembra 2002 je slednje ugodilo njuni zahtevi, saj je presodilo, da je člen 129c LIR, kolikor daje prednost podjetjem s sedežem v Luksemburgu v primerjavi s podjetji s sedežem v drugih državah članicah, v nasprotju z določbami Pogodbe ES o prostem pretoku kapitala, kot jih razlaga Sodišče v sodbi z dne 6. junija 2000 v zadevi Verkooijen (C-35/98, Recueil, str. I-4071, točke od 34 do 36).

9 Davna uprava se je zoper sodbo pritožila pri Cour administrative in navedla, da naj bi prvostopenjsko sodišče spregledalo pomen zgoraj navedene sodbe Verkooijen. Po mnenju te uprave je bil spor v postopku v glavni stvari v bistvu bolj podoben sporu, o katerem je bila izdana sodba z dne 28. januarja 1992 v zadevi Bachmann (C-204/90, Recueil, str. I-249), v kateri naj bi Sodišče priznalo, da potreba po zagotovitvi skladnosti davnega sistema upravičuje neenako davno obravnavanje podjetij s sedežem v različnih državah članicah.

10 V teh okoliščinah je Cour administrative, ker je menilo, da je za spor, o katerem odloča, nujna razlaga nekaterih določb Pogodbe ES, odločilo, da prekine odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predloži to vprašanje:

„Ali je člen 129c spremenjenega zakona z dne 4. decembra 1967 o davku na dohodek, v različici, ki velja za davno leto 2000, ki pod določenimi pogoji in omejitvami odobri davno olajšavo davnim zavezancem, ki so fizične osebe in pridobijo delnice ali poslovne deleže, ki pomenijo denarne vloške v kapitalskih družbah rezidentkah, ki so polne davne zavezanke, združljiv z načelom prostega pretoka kapitala v Evropski skupnosti, kot to določa člen 56(1) Pogodbe ES, ob upoštevanju omejitev tega člena, ki jih določa predvsem člen 58(1)(a) Pogodbe ES?“

Vprašanje za predhodno odločanje

11 Predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali člena 56(1) ES in 58(1)(a) ES nasprotujeta zakonski določbi države članice, ki odreja odobritev olajšave obdavčljivega dohodka fizičnim osebam za pridobitev delnic ali poslovnih deležev, ki pomenijo denarne vloške v kapitalskih družbah s sedežem v drugih državah članicah.

12 Uvodoma je treba poudariti, da morajo države članice v skladu z ustaljeno sodno prakso, čeprav neposredno obdavčenje spada v njihovo pristojnost, kljub temu izvrševati to pristojnost ob upoštevanju prava Skupnosti (glej sodbo z dne 11. avgusta 1995 v zadevi Wielockx, C-80/94, Recueil, str. I-2493, točka 16; zgoraj navedeno sodbo Verkooijen, točka 32, in sodbo z dne 4. marca 2004 v zadevi Komisija proti Franciji, C-334/02, še neobjavljena v Recueil, točka 21).

13 Posledica zakonske določbe, kot je zadevna določba v postopku v glavni stvari, je, da državljanke zadevne države članice odvrata od nalaganja kapitala v družbe s sedežem v drugi državi članici (glej, po analogiji, zgoraj navedeno sodbo Verkooijen, točka 34). Tako kot izhaja iz samega naslova zakona z dne 22. decembra 1993, je njegov namen „spodbujanje naložb v interesu gospodarskega razvoja“ in iz pripravljanih del člena 129c LIR, kot so jih opisali tako zakonca Weidert-Paulus kot Komisija Evropskih skupnosti, ne da bi tem navedbam nasprotovala luksemburška vlada, izhaja, da se zadevna določba nanaša zlasti na spodbujanje naložb posameznikov v družbe s sedežem v Luksemburgu.

14 Taka določba ima tudi omejevalni učinek glede družb s sedežem v drugih državah članicah, saj pomeni oviro za zbiranje kapitala v Luksemburgu, ker je pridobivanje delnic teh družb manj

privla?no kot pridobivanje delnic dru?b s sede?em v tej dr?žavi ?lanici (glej, po analogiji, zgoraj navedeni sodbi Verkooijen, to?ka 35, in Komisija proti Franciji, to?ka 24).

15 V teh okoliš?inah je treba ugotoviti, da ?e dr?žava ?lanica odobri olaj?šavo obdav?ljivega dohodka fizi?nim osebam za pridobitev delnic ali poslovnih dele?ev, ki pomenijo denarne vlo?ke v kapitalske dru?be, pod pogojem, da imajo zadnje sede? v tej dr?žavi, to pomeni omejitev prostega pretoka kapitala, ki jo prepoveduje ?len 56 ES.

16 Iz prilo?enih dokumentov k stali?em, ki sta jih Sodi?u predlo?ila zakonca Weidert-Paulus, izhaja, da je LIR spremenil zakon z dne 21. decembra 2001 o spremembi nekaterih dolo?b glede neposrednih in posrednih davkov (*M?morial A 2001*, str. 3312), ki odpravlja dav?no olaj?šavo postopno v obdobju od leta 2002 do leta 2005. Neodvisno od tega zakonodajnega razvoja luksembur?ka vlada meni, da je ?len 129c LIR v verziji, uporabljivi v dejanskem stanju postopka v glavni stvari, vseeno utemeljen. Po njenem mnenju ?len 58(1)(a) ES dr?žavam ?lanicam dovoljuje, da uporabljajo ustrezne predpise svojega dav?nega prava, v katerih so razli?no obravnavani dav?ni zavezanci, ki niso v enakem polo?aju glede na prebivali?e ali kraj, v katerem je nalo?en njihov kapital, ker so te razlike objektivno upravi?ene ali jih lahko upravi?ijo prevladujo?i razlogi splo?nega interesa, zlasti skladnost dav?nega sistema.

17 Cilj ?lena 129c LIR naj bi bil ravno varovanje te skladnosti. Dav?no ugodnost, ki izhaja iz olaj?šave obdav?ljivega dohodka za pridobitev delnic ali poslovnih dele?ev v dru?bah s sede?em v Luksemburgu, naj bi namre? izravnalo obdav?enje dividend, ki jih pozneje izpla?ajo te dru?be. Nasprotno bo ob nalo?bi v dru?bo s sede?em v Belgiji, kot v postopku v glavni stvari, obdav?itev dividend zni?ana za 15 % zaradi davka, odtegnjenega pri viru, na ta znesek, ki ga nalo?i belgijski dav?ni organ na podlagi sporazuma proti dvojnemu obdav?evanju. V tem primeru bi se Veliko vojvodstvo Luksemburg tako odreklo delu davka, kar pa ne bi bilo v primeru dividend, ki jih razdelijo dru?be s sede?em v tej dr?žavi ?lanici. Tako naj bi obstajala v okviru istega dav?nega zavezanca neposredna povezava med odobritvijo dav?ne ugodnosti in izravnavo te ugodnosti s poznejšo dav?no dajatvijo, izvedeno v okviru iste obdav?itve, tako kot v zgoraj navedeni sodbi Bachmann.

18 Po mnenju zakoncev Weidert-Paulus in Komisije je ta argument brez podlage. ?len 58(1) ES je treba razumeti v povezavi s ?lenom 58(3) ES, ki zahteva, da zadevni ukrepi ne smejo biti sredstvo samovoljne diskriminacije ali prikritega omejevanja prostega pretoka kapitala. V tem primeru naj bi bila o?itna diskriminacija med dav?nimi zavezanci glede na to, v kateri izmed obeh zadevnih dr?žav ?lanic imajo sede? zadevne dru?be.

19 Dalje naj bi bila olaj?šava iz ?lena 129c LIR povezana s pridobitvijo delnic ali poslovnih dele?ev in naj ne bi bila odvisna od kakršnih koli poznej?ih razdelitev dividend. V številnih primerih naj ne bi nikoli pri?lo do razdelitve dividend. Dalje naj bi bili v Luksemburgu, v dav?nem obdobju, ki je sporno v postopku v glavni stvari, kapitalski dobi?ki opro?eni davka do vi?ine 120.000 LUF in so bili obdav?eni s 50 % le takrat, kadar so presegli ta znesek, tako da se je davek pla?al le ob zelo velikih nalo?bah. Vra?ilo nalo?be v obliki dividend v vi?ini zadevne olaj?šave naj bi bila vseeno izjemno majhno; zakonca Weidert-Paulus naj bi v letu 2002 prejela dividendo v vi?ini 28 evrov, medtem ko je njuna nalo?ba zna?ala 267.743 LUF. Odpoved Velikega vojvodstva Luksemburg 15-% obdav?itvi zneska 28 EUR bi bilo tako zanemarljivega pomena v primerjavi z zneskom dav?ne olaj?šave.

20 Glede tega, ali lahko nujnost zagotavljanja skladnosti dav?nega sistema res utemelji omejitev izvajanja s Pogodbo zagotovljenih temeljnih svobo??in (zgoraj navedena sodba Bachmann, to?ka 28, in sodba z dne 28. januarja 1992 v zadevi Komisija proti Belgiji, C-300/90, Recueil, str. I-305, to?ka 21), je treba tako izjemo od temeljnega na?ela prostega pretoka kapitala vseeno razlagati strogo in v mejah sorazmernosti. V zadevah, ki sta vodili do obeh zgoraj

navedenih sodb, je obstajala neposredna povezava med odbitnostjo prispevkov, plažanih v okviru zavarovalnih pogodb za primer starosti in smrti, na eni strani in obdavžitvijo zneskov, ki jih plažajo zavarovalnice ob izvrševanju teh pogodb, na drugi strani, in je to povezava, ki jo je bilo treba obdržati za ohranitev skladnosti zadevnega davžnega sistema (glej zlasti sodbi z dne 28. oktobra 1999 v zadevi Vestergaard, C-55/98, Recueil, str. I-7641, tožka 24, in z dne 21. novembra 2002 v zadevi X in Y, C-436/00, Recueil, str. I-10829, tožka 52).

21 Že take neposredne povezave ni, se na argument davžne skladnosti ni mogože sklicevati (glej sodbi z dne 13. aprila 2000 v zadevi Baars, C-251/98, Recueil, str. I-2787, tožka 40, in z dne 18. septembra 2003 v zadevi Bosal, C-168/01, še neobjavljena v Recueil, tožka 30).

22 V postopku v glavni stvari ni neposredne povezave med zadevno davžno ugodnostjo, to je davžno olajšavo, odobreno davžnemu zavezancu s prebivališem v Luksemburgu za pridobitev delnic ali poslovnih deležev v družbah s sedežem v tej državi žlanici, in izravnavo davžne dajatve.

23 V nasprotju s tem, kar meni luksemburška vlada, se davžna ugodnost namrež ne izravna z obdavžitvijo dividend, ki jih te družbe pozneje izplažajo. Po eni strani ni zagotovila, da bodo družbe, v katere so se izvedle naložbe, ki so privedle do zadevne davžne ugodnosti, izplažale dividende, katerih obdavžitve se lahko izravna z odobreno ugodnostjo. Po drugi strani, kot so trdili zakonca Weidert-Paulus in Komisija, tudi že bi zadevne družbe izplažale dividende upravižencem do davžne ugodnosti, bi znesek te ugodnosti znatno presegel ugodnost, ki izhaja iz morebitne poznejše obdavžitve dividend.

24 Enako nezmožnosti, izkoristiti sporazum proti dvojnemu obdavževanju, ni mogože obravnavati kot neugodne za osebe, ki vlagajo v družbe s sedežem v Luksemburgu. V tem pogledu odpoved Velikega vojvodstva Luksemburg delu davka na dividende na podlagi tega sporazuma, na katero se opira luksemburška vlada, da bi upravižila zadevno olajšavo, ne prinaša nobene ugodnosti zadevnemu davžnemu zavezancu. Ta mora namrež plažati znesek tega davka belgijskim davžnim organom kot davek, odtegnjen pri viru. Navedeni sporazum le preprežuje, da bi se znesek dividend, ki jih je prejel davžni zavezanec, dvakrat obdavžil, vendar ne dopužša, da bi bil tak znesek prost obdavžitve.

25 V vsakem primeru, tudi že bi po luksemburškem pravu morala obstajati povezava med davžno ugodnostjo in obdavžitvijo dividend, bi bilo treba ugotoviti, da se je davžna skladnost s sporazumom proti dvojnemu obdavževanju, ki sta ga sklenila Veliko vojvodstvo Luksemburg in Kraljevina Belgija, prenesla na raven vzajemnosti pravil, ki se uporabljajo v državah pogodbenicah (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Wielockx, tožka 24, ter X in Y, tožka 53). Zadevni sporazum torej vzpostavlja davžno vzajemnost tako, da lahko Veliko vojvodstvo Luksemburg z odpovedjo 15 % bruto zneska dividend, ki jih družbe s sedežem v Belgiji izplažajo posameznikom, ki so zavezane luksemburškemu davku na dohodek, v zameno prejme 15 % dividend, ki jih družbe s sedežem v tej državi žlanici izplažajo osebam, ki so zavezani davku na dohodek v Belgiji.

26 Ker je poseben cilj sporazuma proti dvojnemu obdavževanju zagotoviti davžno skladnost, se na ta sporazum ni mogože sklicevati, da bi upravižili neskladje v zvezi z davžnim zavezancem, ki ga je treba odpraviti z uvedbo olajšave, ki je predmet postopka v glavni stvari (glej, po analogiji, zgoraj navedeno sodbo Wielockx, tožka 25).

27 Razlaga luksemburške vlade o nujnosti ohranitve skladnosti davžnega sistema zato ni utemeljena.

28 Na predloženo vprašanje je zato treba odgovoriti, da žlena 56(1) ES in 58(1)(a) ES nasprotujeta zakonski doložbi države žlanice, ki odreka odobritev olajšave obdavžljivega dohodka fizižnim osebam za pridobitev delnic ali poslovnih deležev, ki pomenijo denarne vložke v

kapitalskih družbah s sedežem v drugih državah članicah.

Stroški

29 Priglašeni stroški luksemburške vlade in Komisije, ki sta Sodišču predložili stališča, se ne povrnejo. Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloži o stroških.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE (prvi senat)

v odgovor na vprašanje, ki ga je predložilo Cour administrative s sodbo z dne 3. junija 2003, razsodilo:

Člena 56(1) ES in 58(1)(a) ES nasprotujeta zakonski določbi države članice, ki odreka odobritev olajšave obdavčljivega dohodka fizičnim osebam za pridobitev delnic ali poslovnih deležev, ki pomenijo denarne vloške v kapitalskih družbah s sedežem v drugih državah članicah.

Jann

Rosas

Silva de Lapuerta

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 15. julija 2004.

Sodni tajnik

Predsednik prvega senata

R. Grass

P. Jann

* Jezik postopka: francoščina.